

POČTAJ BÓH

ČAS OPIS EVANGELSKICH SERBOV

9. číslo

Budyšin, september 1970

Lětnik 90

Wobroćće so k žiwjenju

Praj israelskemu domej:

Wy rěčíte a prajíte takle: Dokelž naše zlóscé a naše hrěchi na nas leža, pod nimi zahinjemy. Kak móžemy žiwi być?

Praj jim:

Tak wěrnje hač sym žiwy, praji Knjez, ja nimam spodobanja na smjerći bjezbóžneho, ale zo by so bjezbóžny wot swojeho puća wobroćil a žiwy byl.

Wobroćće so!

Wobroćće so wot swojich zlych pućow!

Čehodla chceće wumřěć, wy z israelskeho domu?

Ezechiel 33, 10, 11

Israelski lud bě w Babylonskim zajěcu zadwělowany.

Lud dyrbješe sprawnje připóznac, zo je sej Bože surowe chlostanje ze swojimi wulkimi hrěchami zastužil. Profeca běchu hižo dawno Boži sud připowědali. Bohaći teptachu a krjudowachu niski lud. Amos je z wótrymi słowami šwikal zelharnu pobožnosť. Što zaleži Bohu na swjedženjach, na kěrlušach, na piskanju, na tučnych woporach?

Ničo! Bóh chce prawo a prawdosć.

Hidźće to zle a lubujće dobre!

Wopokažće prawo w swojim měsće.

Potom budže wam Bóh Cebaot hnadny.

Koždy profet je znowa wustupował přećiwu njesmilnej njeprawdosći a přibójstwu w israelskim ludze.

Što je hrěšil? Njeběchu to jenož wjednicy luda, knjezojo a měšnicy?

Što móžeše maly lud za hrěchi a skomdy tamnych?

Wina však njeběchu jenož wjednicy luda, ale tež lud, kotryž so daše wozdźić po njedobrych pućach, kotryž rady mjelčeše, hdyž z toho wužitka sej nadziješe.

Běda tym, kiž zlemu dobre a dobremu zle rěkaju,

kiž z čěmnosť swěto a ze swěta čěmnosť činja,

kiž kisale za slódke a slódke za kisale wudawaju.

Tajkule njekničomnu propagandu měješe wězo w přenim rjedze Jerusalemske knježerstwo zamolwić, kotremuž žadyn srědk njebě mazany dosć. W Babylonje mějachu wšity hromadže čerpjeć pod pohanskim kralom, wosebni a niscy. Bjez winy njebě nichto.

„Bóh nas z prawom chlosta. Profeca su nas k dobremu napominali, ale my njejsmy posluchać cheyli. My zahinjemy, dokelž smy sej to tak zaslužili.“

Zadwělowanje zajateho luda w Babylonje bě čím wjetše, dokelž njebě ani najmješeje nadzije na nawrót do domizny.

Po wšěm zdaću bě trón Babylonskeho krala za wšu wěćnosť kruće založeny.

Što móhl sej zwěrić přećiwu Babylonskemu kralestwu postanyć?

Maly, bjezmócnny židowski lud cyle wěsće nic.

Zběžk by jich položenje jenož hišće pohóršil.

Tuž wšo ničo njepomhaše: Pod čězu swojich hrěchow dyrbješe israelski lud w dalokim, cuzym, pohanskim kraju zahinýć.

Při tym dóstachu z domizny list wot profeta Jeremiasa:

Twarće sej w Babelu domy!

Bydźće we nich.

Čiňte sej nowe zahrody.

Založće młode swójby a přisporće so w zajěcu.

Džělajće swěru.

Modlće so za Babel, přetož hdyž so Babelej derje pónđže, pónđže so tež wam derje.

Njedajće so zawjesć falšnym profetam, kotřiž wam wumyslenu sony wěšća.

Do 70 lět nichto z was so dom njewróći.

Ale potom chcu ja, waš Bóh, wam hnadny być, praji Knjez.

Ja mam mysle měra a nic njezboža.

Hač je jatych tajki list z domizny zwjeselił?

Woni běchu tehdom lačni po hinašich powěsćach: Babylonske kralestwo bórže zwrěšći. Njepřećeljo so hotuja přećiwu njemu. Přinošujće wy to swoje. Wobarajće so! Načiniće škody tak wjele a tak husto, kaž so hodži. Rewolucija

Ekumeniski džen w Bělej Horje

Dom „Eben Ezer“ je nětk hižom tójšto z našich cyrkwinskih stawiznow poslednich lět nazhonil.

Po lětušim Serbskim cyrkwinski dnju w Hodžiju zeńdžechmy so tam wutoru, 30. 6., ze swojimi ekumeniskimi hosćimi. Popołdnju běchu pola nas tež serbscy katolscy duchowni.

Zhromadnje pytachmy sebje a swój čas zrozumić.

Mjez sobu so tróštowachmy a wuzdžowachmy wo nowych pućach.

Radšo nam přinjesechu powěsće z dalokeho swěta, a my jim rozprawjachmy wo swojim položenju.

Jako přeni přednošowaše naš luby a swěrný přećel farar dr. theol. Emil Jelinek-Cernilovski (ČSSR) wo Sandomierskim dojednanju z lěta 1570. Sandomierz je malo pólske městačko ze zajimawym wobličom při wulkej Wisle (Weichsel). Hižom před 400 lětami je so tam wot lutheranskich, kalwinistow a pólsko-čěskich bratrow zrěčenje podpisało po dospołnje modernym wašnju, zo drje ma kóžda cyrkej wostać při swojjej wěrje, ale zo chcedža mjez sobu w měrje žiwi być.

To dyrbimy prawje pohódnoćić. Tole Sandomierske zrěčenje sta so za tón čas, jako bě Michał Servet swojeje wěry dla do kalwinského Genfa wučeknył. Tam pak jeho kalwinisća spalichu, dokelž měješe we wšělich wěcach wěry swoje samsne nahlady.

Konsenior farar Karol Kubisz-Krakovski doda ze stawiznow a přitomnosť swojeje ewangelskeje wosady, kotraž je přez lětstotki tak prawje žiwy příklad Sandomierskeho zrěčenja. W tutej wosadze su lutherscy a kalwinisća stajnje w dobrej přezjednosći so zhromadžowali na kemšach a při Božim blidze.

Wšelke kritiske mysle so naspomnichu, hdyž rěčachmy wo ekumeniskich počahach džensa mjez katolskimi a ewangelskimi.

Fararka Drahomira Soukupová-Brandyska (ČSSR) je w swojjej Českosłowakskej cyrkwi referentka za narańše cyrkwe. Tuž móžeše wona nam wjele a zajimawje rozprawjeć.

W lěće 1054 rozpadny europska cyrkej do romsko-katolskeje a grjekske- (chiba rusko-) katolskeje cyrkwe, kotraž so mjenuje prawoslawna cyrkej. Lětstotki stej tutej cyrkwi porno sebi wobstałoj a njejstej ničo jedna wo druhej rozdžiloj, abo njejstej so znać chcyloj. Nětk pak w poslednich lětdzěsatkach rosće pola nas zajim za rańše cyrkwe, kaž so tež prawoslawne cyrkwe zaběraju z nawjěčornymi cyrkwiji.

dobudze! Hdyz so wsitke potlócowane ludy pozběhnu, budze bórze kónc z Babylonskim kralestwom!

Takle pak njestejese w Jeremiasowym lísce.

A tak tež Ecechiel jim w Babelu njeprédowaše.

Wobročić so zajecí dyrbjachu, ale nic přeciwo pohanskemu kralaj, ale k Bohu. Haj, nowe puće pytać, ale tele puće dyrbja dobre być. Ze zlóscé by móhlo jenož nowe njezbožo přińc. Bóh pak nechce wašu zahubu. Wón nechce, zo byšće wumrěli. Wy sami, wy pytaće swoju smjerć. Waš puć, waše zadwělowanje, waša njedowěra do Boha was dowjedže do wěsteje smjerće.

Cehodla chceće wumrěć, wy z israelskeho domu?

Wy móžete nadžiju měć, ale njezložće ju na rewolucionarne zmyslenje přeciwo Babylonskemu kralaj, ale wobroćće so k Bohu.

Z tym chcyste profet Ecechiel swojemu wbohemu, zadwělowanemu ludej prajíc, zo Bóh swój hrěšny lud njeje začisnyl. Jich položenje bě zawěrnje strašne, ale smjerć jim pak njehrožeše wot pohanskeho krala a hišće mjenje wot Boha, přetož Bóh nechcyste smjerć bjezbóžneho, ale zo by so wón wobroćil wot swojich zlych pućow.

Wohroženy bě zajaty lud ze zadwělowanjom, přetož njedobry pospyt nuzu wotřasó budže jich zahuba.

Běše tole předowanje pobožneho profeta mudre?

Što mějese so profet docyla z prašenjemi towaršnosće zaběrać?

My džensa po 2 500 lětach móžemy trochu posudzować tamnych profetow, falšnych profetow, kotřiž wolij lijachu do wohenja njespokojnosće, a prawych profetow, kotřiž měr předowachu. By-li so falšnym profetam jich šcuwańca poradžila a potlócowany lud by so pozběhnyl přeciwo kralaj w Babelu, to drje by wěsće zrudny kónc israelskeho luda byl.

Njeprawdy sćerpliwje znjesć?

Na Boha so spušeć najebać wšjeje tehdomnišjeje wulkeje mocy Babylonskeho krala?

Što z nami budže, hdyz so njewobaramy?

Na Boha so spušeć, rěka, zo mamy wobšěrnny horicónt. Kralojo a kralěstwa su přišli a zašli. Kóžde nowe kralěstwo je přinjeslo nowu njeprawdu. Žane kralěstwo njebě sama njeprawda. Bože kaznje plačachu za wsitkich, tež za pohanskich kralow. Woni drje móžachu w swojej hordej nadutosći je zadržawać, ale skónčnje bě hrěch tež za nich zahuba a smjerć.

Ty pak wobroć so k Bohu a budžeš žiwý.

Njezběhaj ruku, ale znjes radšo njeprawdu.

Wona tebje njezemli, ale wuńdžeš jako dobywar.

Widžiš pak swojeho bratra w nuzy, tak pomhaj jemu. Jeho křiwda dyrbi tebje bóle boleć hač zlóscé, kotraž so tebi stawa.

Wjele so džensa wo našej politiskej zamolwitosći rěči. My mamy sobu pomhać, zo by so na swěće polěpšilo, zo by ameriska wójna we Wietnamje a w Bliskim orienće přestala, zo by měr byl mjez rasami, zo bychy hlódni so najěsć móhli, zo by chorym so pomoc dóstala, zo by po možnosći prawdosć a wěrnosć knježila.

Hdyz je so profet před 2 500 lětami prašal:

Cehodla chceće wumrěć, wy z israelskeho domu?

tak nas do džensa napomina, wsitko činić, zo čłowjestwo njeby wumrělo w swojich hrěchach.

Wobroćće so wot swojich zlych pućow sebičnosće, zasakłosće, nadutosće atd. a pomhajće tamnym, kotřiž steja w chlódku našeho bohatstwa.

Džensa je na swěće 15 awtokefalnych, to rěka samostatnych, prawoslawnych cyrkwjow.

Najstarša z nich je patriarchat w Konstantinoplu (Istambul) w Turckowskej. Stawy tuteje cyrkwe su daloko po swěće rozbrojeni hač do Ameriki. Patriarch Athenagoras je sylny spěchowar ekumeniskeho hibanja. Wón je so někotre razy hižom zetkał z bamžom, a wobaj staj pokleća wróćo wzałow, kotraž so w léce 1054 wot patriarcha přeciwo bamžej a wot bamža přeciwo patriarchej wuprajichu.

Konstantinoplski patriarch so wosebje prócuje wo zeńdženja wšěch prawoslawnych cyrkwjow. Poslednja tajka zhromadźizna bě w léce 787 w Konstantinoplu a přichodna ma być w léce 1972 abo 1973 w Alexandriji w Egyptowskej.

Sotra Soukupová mjenowaše dale porjadu:

patriarchat w Alexandriji, arcybiskopstwo na Cypernje z arcybiskopom Makariosom na čole, cyrkej w Grjekskej, cyrkej w Gruzinskej (ZSSR), ruskú cyrkej.

Na čole ruskeje cyrkwe steji patriarch Moskwy a cyleje Ruskeje. Tuta cyrkej ma 70 diecezwow, na 20 000 duchownych a 9 000 wosadow, kotraž su zwjetša wobsadźene, 2 duchownej akademiji a 3 seminary z něšto wjac hač 1 000 studentami. Někotre klóštry su tež hišće cyrkwinsce wužiwane.

Dale štujeja do 15 prawoslawnych cyrkwjow:

prawoslawná cyrkej w Americe, serbiska cyrkej z patriarchom Germanom w Beogradže, bolharska cyrkej, prawoslawná cyrkwi w Pólskej a w ČSSR a prawoslawná cyrkej w Rumunskej.

Što je z prawoslawnéj cyrkwu w Albanskej, njewěmy.

Wosebje móčne žiwjenje je w serbiskej prawoslawnéj cyrkwi. Tam je wuwite cyrkwinske nowinarstwo, bohaty duchownski dorost. Tam tež poměrnje wjele žonow na duchownstwo studuje, zo bychy mjez druhim w klóštrach móhli nawjedowace funkcie přewzać.

Sotra Soukupová skónči swój zajimawy referat z lačanskim słowom

In necessariis unitas,
in dubiis libertas
et in omnibus autem caritas.
(We wšěch nuznych wěcach
jednota,
w njewěstotach swoboda
a we wšěm pak lubosć.)

Popođnju běchmy hromadže ze serbskimi katolskimi bratrami a so pod nawjedowanjom bratra fararja Wirtha-Klukšanskeho rozrěčowachmy wo džensnišej situaciji teologije. Tu so jasnje pokaza, zo je tu mało rozdžěla mjez wěrywuznacemi, mjez našej cyrkwu a cyrkwami we wukraju. Hdyž běchmy wšelkich nahladow, tak bě to bóle wěc generacijow.

Wječor nam pokaza sotra fararka Kaňaková rjane a zajimawe swětowobrazy z USA. Tam bě wona před lětami ze swojim mužom, tehdom jako slubjenaj, studowala. Jejny muž, prof. dr. Miloslav Kaňak, je nam znaty wot Budestečanskeho cyrkwinskeho dnja sem. Wón bě so njedawno hakle z USA wrócił, hdžež bě znowa na pol lěta za hóstneho profesora pobyl.

Tutón ekumeniski dzeń bě za nas wsitkich spomožny.

Póndželu běchmy ze swojimi hoscimi w Budyšinje, w Serbskim literarnym muzeju. Derje, zo jón mamy. Tam dóstawaju naši hosćo žiwý wobraz našeho narodneho prócowanja.

Srjedu smy hromadže pobyli w Delnjeje Lužicy. W.

Schowana rjanosć

Postrow seniora Kubisza-Krakowskeho na cyrkwiskim dnju 1970

I. Pětra 1, 2, 22—25

Drozy bratra a sotry słowjanskeje swójby, Lužicy Serbja!

Krótko před swojim wotjězdom sym so wobdžělił ze swojimi kolegami na wulěće do Sandomierza, hdžež su so před 400 lětami te tři ewangelske wěrywuznaća: Čěscy Bratřa, lutherscy a kalwincej so dojednali na založku lubosće, zo bychy w jednoće Chrystusoweho Ducha swoje nadawki dopjelnili. Trajacy plód tutoho zrěčenja je Krakowska wosada, hdžež stej hač do džensnišeho wobě wěrywuznaći reformacije woprawdže jedna swójba.

Naša reformacija so započła na Wawelu. Tam we wulkich rumnosćach hrodu Jana Bonara wotměwachu so něhdy přenje Bože služby. A pod Wawelom je Ewangelij wostał.

Dopjelnilo je so, štož japošto pisa: Swoje duše sće wuswjećili přez poslušnosć a njepřestawacu lubosć, zo sće mjez sobu wutrobnje lubowali jedyn druhého w horcej lubosći, naro-

dzeni nic ze zachodneho, ale z nje-zachodneho symjenja přez Bože Slo-wo. Tajki narod je žiwy a wostanje.

Hdyž smy jězdźili po Sandomier-skej krajinje, kotraž je w Pólskej ta najplódnša, smy namakali slědy našich słowjanskich prawótcow, jich kultury a jich kowarstwa (železoleća) z časa 2000 lět do Chrystusa. Mjez druhim tež lužisku kulturu z časa wokoło 1200–800 lět do narodźenja našeho Knjeza. A tak je tam za čas Abrahama žiwy byl pilny lud, kotryž džělaše wšelki grat a brónje ze železa, po kotryž jězdźachu kupcy z Roma.

Wjele wójskow wšelkich mócnar-stwow je maršěrowało a zapusćilo naš kraj. A hišće su tele slědy wid-žeć, kotraž zemja w sebi chowa. Lubi bratřa! To je wobraz wjetšeho a krasnišeho. Božeho słowa, kotrež

je stworiło swět, cyrkej załožiło a ju stajnje wobnowja: Wšitko čelo je kaž trawa, a wšitka chwalba kaž kwětka trawy. Trawa wuschnje a kwětka wotpadnje, ale słowo Knjeza wostanje do wěčnosti. Tole słowo je wam připowědane.

Lubowani, daloko smy wot sebje, ale blisko smy sej přez Slowo. W mocy Słowa sće w čezkich ča-sach sej wuchowali rěč a wěru wót-cow, runje kaž my. Was njeje wjele a nas ewangelskich w Pólskej njeje wjele. Ale słowo wostanje, a my wšitcy, hdyž wostanjemy w Slowe, wobstějmy a dopjelnymy swoje na-dawki, kotrež je nam Knjez dał.

To Wam přeju w mjenje našeje wosady, našeho seniorata a cyleje našeje cyrkwyje.

Hnada a měr njech přibywa mjez Wami.

W cyrkwi dyrbi so wjele přeměnić

Chcu z wobrazom započec.

Jedne pačerske džěčo so mje wo-praša, hdže bydlu. Tuž jemu roze-stajach: „Na Seminarskej, w tym a tym čisle. To je tajki stary dom z na-pismom ‚Gemeindediakonie‘.“

„Ach“, praješe holca, „ja wěm.“ A doda: „Tajka mloda žona w tak starym domje.“

Haj, dom je so natwaril we 18. lět-stotku a steji sobu na planje tych twarjenjow, kiž maju so we wobłuku wobnowjenja města w přichodže zwottorhać.

Njeje naša cyrkej tež tajki stary dom, kotryž smy wot svojich wót-cow namrěli? Mnozy samo wo nim praja, zo njeje k ničemu wjace trěbny. Swój čas je služil, ale nětko dyrbimy jón zwottorhać.

Mamy wšak nowe, rjenje domy.

My mlodzi křesćenjo njejsmy cyle tajkeho mjenjenja.

My w tutym starym domje našeje cyrkwyje sobu bydlimy, a tójšto tu je, štož so nam njelubi. Chětro wjele procha! Mazane rózki, kotrež dyrbja-le skónčnje raz so wumjesć. Tele pra-stare meble našich wótow! Chcemy je won zmjetać a sej nowe na-kupować. Snano sej někotre wobcho-wamy jako antikwitety, dopom-njenki.

Možno wšak, zo chcedza mlodzi wšitko přetwaric, zwonka a znutrka, zo by dom byl moderniši, přijomniši, wjetši, z jara wulkimi woknami, z kotrymiž móžeš do swěta hladać a z kotrymiž móže čerstwy wětrik do domu přińc. Jenož zakladne murje móžeja wostać. Zakład je dobry, pře-tož dom njeje na pěk twarjeny, ale na kruty založk.

My mlodzi dyrbimy so w cyrkwi doma čuc a dyrbimy ju tohodla přehotować. Wona dyrbi nowe funkcie spjelnić, kotrež mamy my za wažne. Při tym móže so stać, zo so mnohe sobu zniči, štož je někotremužkuli lube a drohe.

Młodžina pyta po nowych formach swoje křesćanstwo dopokazać. Star-remu čłowjekeji so to snano zda być cuze abo samo njekřesćanske. Kóždy čas pak ma swoje formy. Forma mó-že so změnić. Wobsah wostanje tón samsny: ewangelij (poselstwo) wo Jezusu.

Ja njemóžu tu wšitko naličić, we čimž so džensa jewi nowa forma swědčenja. Bohužel njemóže teolog džensa doś do džělawahe swěta hla-dać, zo by móhl křesćanow tam wobkedźbować.

Chcu wo tym rěčeć, štož je mi bliše.

Młodžina sej zarjaduje nowe, samostatne Bože služby. W Budy-šinje mějachmy w meji a wčera wje-čor (27. 6. 1970) „Božu službu raz hinak“.

Zamołwitej běštej studentska wo-sada a druhim raz Młoda wosada tu-dyšeje Hodžijskeje wosady.

Tójšto bě hinak!

Pišćele mjelčachu. Za to hraješe beat-band. Rytm spěwow je snadź staršim, kotřiž tam tež we wulkej ličbe běchu, njezwučeny.

Mi so spěwy wosebje tohodla lub-jachu, dokelž mějachmy jasny, na-časny, njesentimentalny tekst wo problemach našeho časa. Tu móžach ja z myslimi sobu hić, a to je wažne. Na kemšach stareho a zwučeného wašnja nam to hustodosć njeje mož-no. Wjetšina našich cyrkwinskih spěwow je za moju generaciju nje-zrozumliwa, zastarska. To su za nju hoće słowa.

Prědku na wołarnišću spěwaše mały chor. Holcy w minisuknjach a hólcy z dołhimi włosami běchu tež pódla. Tajki je naš stil. My chcemy njewotwisni być. Modlitwy tutych Božich službow su načasne a swo-bodne, za tute kemše zestajene. Tuž so zaběraju tež z runje palacymi problemami. Tež wěrywuznaće je znowa sformulowane po našich na-božnych a wědomostnych spózna-čach.

Prědowanje měješe wčera mlody lajik, staw Hodžijskeje wosady. Ja móžu jenož prajić: jara dobre. Zro-zumliwe w słowach džělawahe člo-wjeka abo studenta. To džěn farar zrědka tak dokonja.

Na tajkej Božej službje widžimy młodostnych, kotřiž hewak jara po-rědko abo docyla kemši njechodza. Štó móže jim to porokować? Naše nježdělske kemše su tola chětro wo-studje po liturgiji a druhdy tež po přědowanju.

Hdy bychmy bóle tajke nowe for-

my kemšow wupruwowali, bychy mlodzi našu staru cyrkej wjace wo-pytowali.

Nježdělske kemše džensa swój wo-sebity wuznam w žiwjenju wosady zhubuju. Na druhich městnach a při druhich skladnosćach so džensa wo-sadni zetkuj a skutkuj na hinaše wašnje won do swěta. Tuž nje dyr-bjało nas to přejara zatrašic, hdyž je tak mały ludźi na kemšach. Mo-derny čłowjek njemóže wjace tak dołho pasiwnje přiřisłuchać. Won chce aktiwny być. Na město před-noška stej stupiło informacija a rozmołwa. Na tajke wašnje so mło-džina z prašenjemi wěry a křesćan-skeho žiwjenja rozestaja. Wosadni so mjenje schadźuju nježdělu dopo-ldnja we wulkej cyrkwi, ale bóle w małych džělowych skupinach, pak we farskim domje abo něhdže dru-hdže. Tole wobkedźbujemy wosebje w nowonatwarjenych džělach wul-kich městow. Mlodzi mandželscy zhromadnje wuradźuja, kak bychy sej mjez sobu pomhać móhli, kak bychy jako křesćenjo w towaršnosći prawje skutkowali. Tajke žiwe kře-sćanstwo ma so dopokazać w akciiji: Jung für Alt – aber bald! We wo-błuku znutrkwowneho misionstwa tworja so skupiny za wosebite na-dawki lubosće k blišemu. Hdyž je tajki nadawk dopjelny, so kružk zaso rozeńdže.

Při svojim swědčenju so džensa njemóžu swěta a towaršnosće zdalo-wać. Ja so snano na wšelke wašnje rozeznawam wot druhich ludźi, ja pak móžu tež formy wokoliny pře-wzać, hdyž su mi wužitne, tež mora-liske zasady, hdyž sym je na zakla-dže křesćanskeje wěry wupruwował. Snano so při tym to abo druge zhubi, štož mějachmy za wěnu wěrnosć a bě tola jenož wuraz zańdženého časa. Snano smy my mlodzi tež „swobod-nišo“ žiwi hać naši starši, a woni nas njerozumja a maju naše wašnje za njedobre abo tola zwjeršne. Mi pak so zda, zo su naše nahłady stróžbne a wěrne.

Wjetšina młodžiny je tež spóznała, zo mamy so jako křesćenjo za poli-tiske žiwjenje w staće zajimować. Woni chcedza wliw měć na wuwic-e towaršnosće. Ja mam zamołwi-tosć za svojich sobučłowjekow a mam so wo jich dušine a čelne zbože starać, njech je to w kritice abo w přihłosowanju. Ja móžu jako křesćan zapřimnyć do towaršnostneho džěla, hdyž widžu, zo so něšto dobrego čini. Ja pak njesměm mjelčec, hdyž nje-prawdu a nječłowskosć widžu.

Prajach hižo: Formy swědčenja su wšelakore. Nam mlodym „Volks-mission“ wjace tak prawje njeleži. Njeńdže wo to, zo so přez moje ře-čenje abo žiwjenje druzi nakazaja. Njeńdže wo to, zo ličba wěriwych, móc a nahladnosć cyrkwyje přiběra. My chcemy swoje mysle wo žiwje-nju do ludźi nosyć, zo bychy wo tym přemyslowali. My mamy tola być sól zemje a swětlo swěta. Ludžo dyrbja zhonit: Křesćanstwo tež w sociali-zmje njeje wotbyte.

Husto so mje při trempwanju za mojim powołanjom prašeju.

Na to překwapjene prašenje: „Da-wa da to hišće? Je to hišće možnota za mlodeho čłowjeka?“

Tuž mam dobru skladnosť, stare wopačne předstajenje wo cyrkwi porjedzić.

Wězo praju při tym, kak sebi ja wěru a cyrkej předstajam. Jako přistajena institucije, kotraž so z nabožnymi prašenjemi zaběra, njebych chcyła džělać. My młodzi smy přeswědčena, zo ma cyrkej hišće wulki přichod. Wona dyrbi sobu pomhać při dozrawjenju čłowjeka. Wažne hesło němskeje teologie: Mündigwerdung des Menschen.

Młody, moderny čłowjek chce być njewotwisny. Jeho do dobrych kolijow dowješć, je wulki nadawk za nas křesćanow. Z dotalnymi formami cyrkwinskeho žiwjenja to snano njedokojamy.

Změrom hladamy do přichoda. My mamy nadźiju, zo sobu pomhamy nowy swět natwaric. Filozofija a teologija stej znowa „nadźiju“ wotkrytoj. Štož je džensa, njeje hišće doskónčne, zo bychmy so z tym spokojili. My džělamy za přichod. Bjez nadźije njemóže čłowjek žiwy być.

Bóh je Bóh nadźije. Wón je přeco před nami, a my dyrbimy chwatać, zo jeho dosćehnjemy. To rěka: nic stejo wostać, to stare wotpołožić a do noweho so podać. Křesćanstwo ma nadźiju, zo na tutej zemi hišće wjele wuskutkuje. Tuž so wuplaći, zo sym křesćan.

Takle!

To běchu wulke słowa.

Na kóncu chcu so zaso dele wrócić k wam starším.

Dajće nam młodym naše zmylki činić a naše mysle myslić. Njemórkotajće, hdyž hnydom wšitko „nje-klapuje“. Njebudźće tež měnjenja, zo bě waše wašnje wěry a žiwjenja jeniče prawe.

Wěm wšak tež, zo je znjesliwosć a dorozumjenje mjez staršimi a młódšimi wjetše, hač sej to někotři z wobeju stronow mysla.

Renata Kralec

Přispomnjenje redakcije: Škoda, zo naša wikarka Renata Kralec, přěnja serbska duchownka, njeje wjace skladnosť měla, na Serbskim cyrkwiskim dnju w Hodźiju tutón přednošk nam poskićić. Ducej dom bychmy w swoich busach wjele so wo nim rozmołweli. Přez „Pomhaj Bóh“ pak su nětko kritiske, ale tež pobudžowace mysle našeje młodeje serbskeje duchownki do šěršeje zjawnosće přišle.

Z dalokeho swěta Finska

Zastupjerjo rusko-prawoslawneje a lutherskeje cyrkwy zeńdžechu so w Turku, zo bychy so rozmołweli wo Božim wotkazanju jako wurazu zjednoćenstwa wěrjacych a jako teologiskim zakładze měroweho prócowanja cyrkwy. W skónčnym wobzamknjenju so wupraji, zo wuznawatej wobě cyrkwi přitomnosť Jezusa Chrystusa w Božim wotkazanju w chłěbje a winje, ale w zrozumjenju a wukładowanju tuteje wěrnosće so rozeznawatej. Wobě cyrkwi připóznawatej woporny charakter Božeho wotkazanja, ale zaso stej w zrozumjenju tutoho wopora wšelakeho

měnjenja. Problematiku budžetej wobě stronje dale studowac. Runje tak je tež nuzne, dale přemyslowac wo prašenju měroweje diakonije cyrkwy.

SKP, Český Zápas

Japanska

Ruski mnich Mikulaš Kasatkin započa w léce 1861 swoje misioniske džěło w Japanskej. Wón nawukny japansku rěč a bě duchowny wjednik misionstwa. Přez swoju swěrnú službu doby wulku ličbu Japanskich za křesćanstwo. Z wulkim wuspěchom so wón zložil na přeložowanje liturgiskich knihow a swjateho Pisma do japanskeje rěče. Hdyž Kasatkin w léce 1912 zemrě, měješe japanska prawoslawna cyrkej 33 000 dušow w 266 wosadach a měješe sama swój seminar. Ruska cyrkej je lětsa horliwego misionara za swjateho postajiła a je zdobom dała japanskej cyrkwi wobšěrnu samostatnosť.

SKP, Český Zápas

Wječor je blisko

Karwiná 2 – Doly. Naš luby bratr Jerzy Wałach, kotryž je z nami swjećił Bukečanski cyrkwinski dzeń, je w swojej čěsko-pólskej wosadze radostny swjedžen 7. junija 1970 měł, jako tam swjatočnje položichu zakładny kamjeń za nowy Boží dom.

Wot časa konterreformacije (1654) njemějachu ewangelscy w Karwinje wjace žadyn Boží dom. Před 100 lěty počachu pola Karwiny kamjentne wuhlo ryc. Z tym rosće město, kotrěž ma nětko 24 000 wobydlerow. W léce 1950 založi tehdyši superintendent šleskeje ew.-luth. cyrkwy dr. Jozef Berger w Karwinje ewangelsku wosadu, kotraž ma na 2 400 dušow. Na njedželi 1. adwenta 1950 bu tam br. Jerzy Wałach za fararja zapokazany. Wón je w zańdženych 20 lětach swojeho skutkowanja ze swojej wosadu so wšelko bėdžil, prošo a wužiwo hospodliwosć druhich wosadow wosebje Českosłowakskeje cyrkwy.

Nětko je tak dalo, zo tam twarja swój samsny Boží dom.

Při rjanym wjedrje poswjećil biskop Jiří Cymorek z předowanjom a modlitwu městno. Swjedženske předowanje měješe br. Suchánek na zakładze słowa: Hlej, ja kladu w Cionje wuzwoleny drohi rōžkowy kamjeń. Štož do njeho wěri, njepřinđže do haniby.

Bohate dary so skladowachu za nowy Boží dom. Br. Wałach so wšitkim wutrobnje džakowaše.

My pak bratra Wałacha prosymy, zo by swoju wosadu wot nas ewangelskich Serbow wutrobnje strowil. Bóh chcył miłosćiwje dać, zo by so

twar bōrže dokonjał, zo by so wšo derje radziło.

My we Lužicy wšak smy sami dyrbjeli po wōjnje nuzy tajkich hoberskich twarskich nadawkow njesć. My pak tež wěmy, kak wjele radosće tajke džěło dawa.

Z wosadow

Čorny Chołmc. Njewěšedne njezbožo sta so zańdženu njedželu na Čornochołmčanskim pohrjebnišču. Narowny kamjeń, kotryž so powali, hrabny 8lětné džěčo Michaela S. a stłóči je z wobličom do zemje rowa, tak zo so hólčk zadusy. Džěčo bě na wopyće w Čornym Chołmcu.

Nowa doba, 27. 7. 1970

Hodźij. Bōrže po Serbskim cyrkwiskim dnju sta so hroźbne njezbožo. Heinz Chěžnik, syn serbskeje swōjby z Bolborc, bratr kucharja, kotryž je nam tak krasny wobjed w Hodźiju nawarił, bu při pėskwoženju zasypany. W „Nowej dobie“ sće wěsće hižom wo tym čitali. Chcu tutej rozprawje hišće dodać, zo hdyž pėsk Heinza Chěžnika zasypa, přinđžechu sowjetscy wojacy a spōznachu hnydom wulki strach, kotryž zasypanemu hrožeše. Rěka, zo móže čłowjek jenož 8 mjeńšin pod pėskom žiwy wutrac. Tu dyrbeje so najspěšnišo pomhać. Chěžnikowi kolegojo chychchu znjezboženého z bagerom wuhrjebać, ale sowjetscy wojacy to njedowolichu, přetož mašina by zasypaného skōncowala. Wojacy z porstami za nim hrjebachu, doniž jeho nje-namakachu a jeho wučahnychu. Wón bě we hłubokej womorje. Na wěcywustojne wašnje poradži so wojakam, dychanje znowa wožiwić. Heinz Chěžnik je smjerći jara blisko pobyl, ale hišće raz bu žiwjenju a tym swojim wróće daty. Bohu a přečelnym čłowjekam budž horcy džak wuprajeny.

Rakecy. Naš swěrný serbski kemšer a dołholětný sobustaw cyrkwinskeho předsťerjstwa, Maks Kopje-nač z Hermanec, je w Božim měrje wusnył. Na Hermanecanskim rjanym a čichim pohrjebnišču, wo kotrohóž založenje je so njeboćički woporniwje starał, smy jeho srjedu, 5. 8. 1970, pochowali. Wjele wosadnych jeho k poslednjemu měrej přewodžeše, přetož wšitcy běchu sej jeho česćili a jeho lubo měli. Předar w swojim předowanju ze serbskimi słowami wuzběhny jeho narodnu swěru.

Před štwórc lětom smy stali z njebohim při rowje jeho syna. Njeh spitaj w měrje, a wěčne swětło swěć jimaj!

Pomhaj Bóh, časopis ewangelskich Serbow. – Wuchadza jónkróc za mēšac z licencu č. 417 Nowinarskeho zarjada pola předsydy Ministerskeje rady NDR. – Rjaduje Konwent serbskich ewangelskich duchownych. – Hłowny zamóltwy redaktor: superintendent Gerhard Wirth-Njeswačidiski. – Ludowe nakładnistwo Domowina, Budyšin. – Čisć: Nowa Doba, čisćerňa Domowiny w Budyšinje (III-4-9-2339).